

Beyond Psychology #35 vraag 1
Boven de mind geraken.
29 april 1986.

*Geliefde Osho,
Wat is gekte?*

Er zijn twee mogelijkheden:

Gek zijn betekent letterlijk buiten de mind zijn; vandaar de twee mogelijkheden. Je kunt buiten de mind zijn onder de mind of boven de mind. Gewoonlijk gaan mensen onder de mind omdat het geen inspanning vraagt, je hoeft er niets voor te doen. Elke schok kan de stabiliteit van jouw mind in de war brengen: iemand van wie je hield gaat dood, je zaak gaat failliet – de schok is zo groot dat je uit je normale zijn raakt. Je valt onder de mind, je gedrag wordt irrationeel.

Maar je gaat voorbij de ellende – als je in jouw normale mind was gebeven zou de schok enorme ellende hebben veroorzaakt. Het is een natuurlijke manier om de schok te vermijden. Het trekt je eenvoudigweg naar beneden; nu weet je niet wat er is gebeurd. Jouw zaak is over de kop gegaan, je vrouw is gestorven of je kind is doodgegaan – het maakt niet uit, in feite herinner jij je het niet eens. Je bent een nieuwe fase ingegaan, je bent een nieuwe persoon geworden. Maar het zal irrationeel zijn, abnormaal, onvoorspelbaar. Dit wordt gewoonlijk overal ter wereld gekte genoemd, krankzinnigheid.

Alleen in het Oosten hebben we gevonden dat er ook een ander soort gekte is, wat door intense meditatie komt: het boven de mind gaan. Beiden zijn buiten de mind; vandaar dat er enige overeenkomst is. Dus soms zul je zien dat de gek een enkele keer zich bijna als een wijs mens gedraagt. Hij heeft inzichten – hij heeft er geen controle over, het zijn gewoon flitsen, maar soms ziet hij dingen die jij niet kunt zien.

In het Oosten waar de mind eeuwenlang het enige centrum van alle onderzoek is geweest, hebben we ontdekt dat je boven de mind kunt gaan. Het soefisme accepteert die staat en noemt het de staat van een 'masta'—een goddelijke gek. Hij is gek, maar hij is bovenmenselijk gek. Zijn gedrag is irrationeel zo ver het onze logica betreft. Maar misschien is er een hogere logica, vergeleken waarbij zijn gedrag niet irrationeel is.

In India wordt zo iemand 'paramhansa' genoemd. Ramakrishna, was, in de vorige eeuw de man die paramhansa werd genoemd. Het gedrag van een paramhansa is uiterst dwaas, maar onmetelijk mooi, en heeft een diepte die zelfs het grootste genie van de mind niet heeft.

Het gebeurde dat in Ramakrishna's tijd... Hij leefde net buiten Calcutta, op de oever van de Ganges, in een kleine tempel. Nu zijn er veel tempels ontstaan, en in Calcutta... In die tijd was Calcutta de hoofdstad van India, niet New Delhi, dus de fine fleur van de intellectuelen, de creatieve mensen waren in Calcutta. En hoe dan ook de Bengalen zijn de meest intelligente mensen van India, voornamelijk intellectuelen.

Keshav Chandra Sen was een groot genie zover het intellectualiteit betreft, en hij was een medeoprichter van een religie, Brahmasamaj – het genootschap van het goddelijke. Hij was over heel India bekend. Ramakrishna was niet bekend, behalve aan een paar mensen in Calcutta op de oever waar hij leefde. Hij was niet ontwikkeld, en mensen dachten dat hij gek was – de mensen van de mind – want zijn gedrag was niet door mentale denkbeelden verklaarbaar.

Maar langzaam was zijn invloed aan het toenemen, in het bijzonder in Calcutta – wat erg dichtbij was; mensen konden hem zo opzoeken.

En Keshav Chandra Sen maakte zich zorgen dat een dorpeling, onopgeleid... En zelfs professoren van de universiteiten werden toegewijde; zij bogen zich voor hem neer. En wat hij gewoonlijk zei was zo gewoon. De man had niets uitzonderlijks. Op een dag tenslotte besloot hij erheen te gaan om met de man te argumenteren om aan dit alles een eind te maken.

Hij ging. Honderden mensen die Keshav Chandra kenden en een paar die Ramakrishna kenden verzamelden zich allemaal om te zien wat er zou gebeuren. Ramakrishna's volgelingen waren erg bang, wetend dat Keshav Chandra iedereen kon verslaan als het om een kwestie van rationaliteit

ging. Hij had zijn kracht honderden keren bewezen, over heel India. Hij had grote geleerden verslagen zonder veel inspanning. Hoe moest nu die arme Ramakrishna standhouden tegenover hem?

Bij de volgelingen was iedereen nerveus, maar Ramakrishna niet. Hij vroeg steeds weer opnieuw, "Is Keshav nog niet gekomen?" Hij kon zelfs niet eens zijn hele naam gebruiken: Keshav Chandra Sen. Hij zei eenvoudig, "Is Keshav nog niet gekomen?"

Uiteindelijk arriveerde Keshav Chandra met zijn groot gevolg. Ramakrishna omhelsde hem. Keshav Chandra was hier niet op voorbereid. Hij was gekomen om te vechten, en hij maakte het Ramakrishna duidelijk, "Dat gaat allemaal niets uitmaken. Ik ben gekomen om elk punt van jouw filosofie te bediscussiëren. Probeer niet een vriendschap te creëren. Ik ben als vijand gekomen: of je verslaat me en ik zal jouw volgeling worden, of wees bereid mijn volgeling te worden."

Ramakrishna zei, "Dat gaan we spoedig doen – omhelzen heeft daar niets mee te maken! Ik heb altijd van je gehouden. Wat ik ook over jou hoorde, dat je zegt dat er geen God is... en ik weet dat God er is, maar toch geniet ik en houd ik van je. In feite is jouw grote intelligentie een bewijs dat de existentie intelligent is; waar komt anders intelligentie vandaan? Jij bent een bewijs voor mij dat God bestaat – maar dat zullen we later bediscussiëren. Waarom zoveel haast? En er is geen reden voor enige vijandschap. De discussie kan in diepe vriendschap plaatsvinden. En je weet, ik ben een arme man. Ik weet niets van logica. Ik heb nog nooit met iemand gediscussieerd. Het gaat iets heel gemakkelijk voor jou worden, dus je hoeft niet zo gespannen te zijn! Ik heb wat lekkere dingen voor jou gemaakt; neem eerst wat lekkers. Ik heb ze met veel liefde klaargemaakt. En dan kun je de zogenaamde discussie beginnen."

Keshav Chandra vond het een beetje moeilijk. De man was vreemd; hij bood hem lekkers aan, hij omhelsde hem. Hij had reeds de vijandigheid vernietigd, de agressiviteit – op een erg subtiele manier, zonder een woord te zeggen. En het vreemdste van alles, hij zegt dat mijn tegenwoordigheid – dat is, Keshav Chandra's tegenwoordigheid – genoeg bewijs voor God is. Hoe is zonder God zo'n intelligentie mogelijk? De wereld zou dood zijn. De wereld is intelligent, en God is niets anders dan de intelligentie van de wereld.

Nadat zijn lekkernij was genomen, zei Ramakrishna, "Nu kunnen we jouw spel beginnen!" En Keshav Chandra argumenteerde tegen alles wat hij in de kleine boekjes van Ramakrishna had gevonden – zijn volgelingen verzamelden zijn gezegden en verhalen, anekdoten van zijn leven. En Ramakrishna genoot ervan, en zei tegen zijn volgelingen, "Kijk hoe mooi hij het bekritiseerd heeft!" En menig keer stond hij op en omhelsde hem en zei, "Jij bent een genie! Jouw kritiek is perfect."

Keshav Chandra zei, "Ik ben niet hier gekomen om jouw goedkeuring te krijgen; ik ben gekomen om te argumenteren." Ramakrishna zei, "Ik zie niet dat er iets is om te beargumenteren. Jij bent het bewijs. Ik hoef geen ander bewijs te geven; ik kan jou nemen voor de hele wereld als een bewijs dat God bestaat – Keshav Chandra is het bewijs!"

Keshav Chandra was nog nooit zo iemand tegengekomen en wat hij zei had enorm veel betekenis; het drong door tot in Keshav Chandra's hart. En de tegenwoordigheid van de man, en de manier hoe hij zich gedroeg, zijn beminnelijkheid... er gebeurde iets met Keshav Chandra wat zijn volgelingen niet konden geloven.

Aan het einde van de discussie zei Ramakrishna, "Zeg jij me maar wie er verslagen is en wie er overwinnaar is, en ik zal het volgen. Als jij de winnaar bent, zal ik jouw volgeling worden. Maar ik ken de manier van discussiëren niet en ik kan niet oordelen. Jij oordeelt; jij bent efficiënt genoeg om het oordeel te geven. Je kunt tegen me zeggen, 'Jij bent verslagen' en ik ben verslagen."

En Keshav Chandra's volgelingen waren geschokt toen ze zagen dat Keshav Chandra voor Ramakrishna knielde. Ze konden hun ogen niet geloven! Toen ze weg gegaan waren, vroeg iedereen, "Keshav Chandra, wat is er met jou gebeurd?"

Hij zei, "Ik weet het niet. Eén ding is zeker, dat die man iets heeft ervaren waarover ik slechts heb gesproken. Ik kan efficiënt spreken, maar hij hééft het; hij straalt het uit. Ik heb tenminste zoveel intelligentie dat ik het aura van de man kan zien, de uitstraling van zijn liefde kan voelen, zijn eenvoud, oprechtheid kan zien; zijn vertrouwen kan zien, wanneer hij tegen me zegt, 'Jij beslist, en als ik verslagen ben...' En hij heeft helemaal niet geargumenteed. Hoe kun je iemand verslaan die

helemaal niet geargumenteed heeft? Integendeel, hij apprecieerde mijn kritiek en zei tegen zijn volgelingen, 'Luister, dit is de manier waarop iets bekritiseerd moet worden.'

En terwijl ik naast hem zat begon er langzaam iets in mij te smelten – de vijandigheid, de agressiviteit. En dit is de eerste keer dat dit met iemand gebeurde. Mensen denken dat hij gek is, maar als hij gek is, dan zou ik ook gek willen zijn. Hij is ver superieur vergeleken bij onze zogenaamde verstandigheid." Het was erg moeilijk om Ramakrishna van de ene plek naar de andere te brengen, want ergens op straat, midden op straat... Want Calcutta is erg overbevolkt, met meer dan tien miljoen mensen in een stad. En het verkeer is het ergste ter wereld. Dat moet wel want duizenden mensen lopen; er je hebt allerlei soorten voertuigen – auto's trams, bussen. Hij begon te dansen midden op straat omdat iets hem aan God deed denken.

En alles kon hem aan God doen denken... een mooi kind, en hij begon te dansen en te zingen. Zijn volgelingen werden hierdoor erg in verlegenheid gebracht – ze moesten hem van alle kanten beschermen – dat in dit verkeer... En de politie moest erbij komen, want die man veroorzaakte een verkeersopstopping.

Maar buiten India zou hij in een gekkenhuis geweest zijn want in het Westen is gekte gewoon gekte; er zijn geen twee categorieën. In India werd hij bijna een goddelijk wezen, een God want mensen realiseerden langzaam dat hij irrationeel lijkt maar dat er iets goddelijks in zijn irrationaliteit zit. Hij had al allerlei dingen gedaan vanaf zijn vroege kindertijd. Zijn familie maakte zich zorgen wat zal er met dit kind gebeuren? Mensen stelden voor -- zoals het de gewoonte is in India en in andere landen ook – dat het goed zou zijn om hem te laten trouwen zodat hij alles wat God en meditatie betreft zal vergeten en zich met wereldse zaken zal gaan bezighouden. Maar ze dachten dat hij zou weigeren – en dat zou de normale verwachting geweest zijn. Maar hij was een gek, hij volgt niet jouw verwachtingen.

Toen zijn vader het vroeg, vrezend dat hij nee ging zeggen, zei Ramakrishna met grote vreugde, "Ja! Maar waar is het meisje? Met wie ga ik trouwen?"

Ze zeiden, "Deze jongen is gek. Dit is niet de juiste manier. Hij is zo bereid... onmiddellijk! En hij vraagt, 'Waar is het meisje? Met wie ga ik trouwen? Doe het snel!'"

Naar een nabijgelegen dorp, een ander dorp, werd hij op een zekere dag meegenomen om het meisje te zien. En in India gaat dit zo: het meisje komt met iets lekkers om op jouw bord te plaatsen, en dat is het enige ogenblik dat je haar kunt zien – enkel voor een ogenblik – en dan besluiten. Toen hij zijn toekomstige vrouw ging zien, had zijn moeder hem drie roepies gegeven, voor het geval hij het nodig zou hebben. Toen het meisje met het lekkers kwam, keek hij naar het meisje, nam de drie roepies en legde die aan haar voeten, raakte haar voeten aan en zei, "Moeder, jij bent het juiste meisje. Ik ga met je trouwen."

Zijn vader zei, "Jij idioot, je begrijpt niet dat niemand zijn vrouw moeder noemt."

Maar iedereen wist dat hij een beetje excentriek was – eerst die drie roepies neerleggen aan de voeten van het meisje... iedereen was geschokt. En dan haar voeten aanraken en tegen het meisje daar meteen zeggen, "Moeder, je bent werkelijk erg mooi. Ik ga met je trouwen – dat staat vast."

Maar gewoon door een erg vreemd toeval wilde de hele familie van het meisje dit huwelijk niet toestaan omdat ze zeiden, "Deze jongen is gek, en als hij zo gaat beginnen, wie weet dan wat er in hun huwelijksleven zal gebeuren." Maar het meisje stond erop dat als ze met iemand moest trouwen, ze met deze man zal trouwen.

Hij was een mooie man. Dus de familie moest wel voor het huwelijk beslissen. Het huwelijk vond plaats; ze leefden heel hun leven samen. Ramakrishna bleef haar moeder noemen. Er was nooit enige man-vrouw relatie tussen hen. Integendeel... In Bengalen aanbidden ze de Goddelijke moeder, Kali. Dus in die dagen werd in heel Bengalen de Goddelijke moeder aanbeden – en in andere plaatsen ook, waar Bengalen zijn in India... ze zijn de enigen overgebleven in India die nog steeds God als een moeder beschouwen.

In die dagen plaatste hij Sharda naakt op een troon en aanbad haar – gewoon net zo naakt als het standbeeld van de goddelijke moeder in de tempels. Hij ging niet naar de tempel, maar zei: "Als ik een levende moeder bij mij heb, waarom zou ik dan een stenen standbeeld gaan aanbidden? "

Iedereen zal zeggen dat dit dwaasheid is, volkomen dwaasheid. Maar op zoveel manieren kan zijn gekte niet gecategoriseerd worden als die van andere gekke mensen. Zijn gekte is voorbij de mind, niet onder de mind. Elk van zijn uitspraken is van groot belang, eenvoudig maar vol betekenis. Net als een dorpeling vertelt hij kleine verhalen. Maar deze verhalen zijn zo mooi dat je uit hen veel meer betekenis kunt halen dan uit een heel geschrift. En zijn leven... als je zorgvuldig kijkt, zul je merken dat hij geen gewoon mens is, hij is een supermens.

Op een dag steken Ramakrishna en zijn volgelingen de Ganges over in een boot en plotseling in het midden begint hij te huilen, "Sla me niet! Ik heb niets verkeerd gedaan. Waarom slaan jullie me?" En de tranen beginnen te stromen.

En de mensen zeiden, "Niemand slaat je – wat heb je?" Zelfs zijn eigen volgelingen dachten een enkele keer dat hij krankzinnig was, want ze waren slechts volgelingen. Niemand sloeg hem, en hij was aan het huilen. En ze konden aan zijn gezicht zien dat hij heel erg met de zweep geslagen was. En hij zei, "Jullie geloven me niet? Kijk gewoon naar mijn rug." Ze deden zijn kleren uit en ze konden het niet geloven: er waren zoveel strepen waaruit bloed stroomde; hij was hard geslagen. Ze konden het niet geloven... wat moet je hiervan denken? Deze man is gek en maakt ook zijn volgelingen gek. Maar toen ze de andere oever bereikten, vonden ze iemand die geslagen was en een menigte. En ze keken naar zijn rug en ze stonden verbaasd: de strepen van het slaan waren precies dezelfde op Ramakrishna's rug als op de rug van de man.

Zo'n eenheid van gevoel, dat als iemand anders geslagen wordt -- onschuldig, hij heeft niets gedaan – wordt Ramakrishna deel van die persoon, ze worden één. Dit is geen gekte, dit is een enorme ervaring, iemand van Himalayahoogte... En ofschoon hij geen priester was, geen geleerde, in alles wat hij zegt kun je de inzichten vinden van de grootste mens die ooit op de aarde heeft gewandeld. Natuurlijk gedraagt hij zich als een dorpeling....

Iemand kwam bij Ramakrishna en zei, "Ik ga naar Varanasi om een duik in de Ganges te nemen om van mijn zonden af te komen" – dat is wat Hindoes geloven.

Ramakrishna zei, "Een heel goed idee, je kunt gaan. Maar weet je dat op de oever van de Ganges geweldige grote bomen staan?"

De man zei, "Ja dat weet ik."

Hij zei, "Als je een duik in de Ganges neemt zullen jouw zonden je verlaten, maar ze zullen in de bomen blijven zitten. En hoe lang kun je onder water blijven? En als je aangekleed bent en klaar om naar huis te gaan, springen die zonden weer op je. Dus heeft het geen zin, maar je moet het zelf weten."

Hij zal niet zeggen dat dit stom is – dat de Ganges jouw zonden niet weg kan nemen. Maar hij zegt het op zijn eigen manier, zonder de gevoelens van de man te kwetsen. En hij heeft het op een mooie manier gezegd. "Je kunt gaan. De Ganges zal zijn werk doen, het zal je reinigen – maar hoe lang zul je in de Ganges blijven? Vroeg of laat moet je er uitkomen. En wat denk je? Die bomen staan daar, dat zijn de plaatsen waar de zonden uitrusten.

En soms gebeurt het dat zelfs de zonden van andere mensen op je springen. Ze wisselen van plek als ze iemand beter zien. Dus ik zal het je niet aanraden. Vind een andere manier. Dit is gevaarlijk – zoveel mensen nemen een bad in de Ganges, en al die zonden zitten in de bomen; ze raken in de war. En dan is het aan hen om te kiezen. Je kunt maar beter je eigen zonden hebben. Die ken je tenminste. Anders kom je terug met een paar nieuwe zonden, misschien gevaarlijker. Maar ik zal je niet tegenhouden; ik verhinder nooit iemand iets. Je kunt het gaan proberen, maar ik heb je het hele verhaal verteld. Niemand heeft het over die bomen want de priesters die op de oever van de Ganges zitten, hun hele handel zal instorten als men dat over die bomen en hun geheim te weten komt. En zonden kan niemand zien, ze zijn onzichtbaar; dus ze zitten in de bomen te wachten."

Deze man werd in India paramhansa. Paramhansa betekent letterlijk "De grootste zwaan"... omdat men in de Indiase mythologie van mening is dat de zwaan alleen parels eet; dat is zijn voeding. En de zwaan is de enige vogel ter wereld die, als je melk vermengd met water voor hem neerzet, hij de melk drinkt en het water achterlaat. Hij heeft het vermogen om water van melk te onderscheiden.

Paramhansa betekent “de grootste zwaan” die in staat is om onderscheid te maken tussen duisternis en licht, tussen goed en kwaad. Het is geen inspanning van zijn kant; het is eenvoudig zijn natuur geworden. Maar zijn gedrag kan gek overkomen.

Naar mijn mening zijn er veel gekken in India die werkelijk gek zijn, die niet boven de mind zijn gegaan -- ik heb er een paar gezien – maar ze worden aanbeden als paramhansa’s. Hun irrationele daden worden door grote geleerden geïnterpreteerd op zo’n manier dat het zin gaat krijgen. Ik heb ze bekeken en ze zijn echt gek, het zijn geen paramhansa’s.

Misschien is dit ook het geval in het Westen; misschien leven er wel een paar paramhansa’s in het krankzinnigengesticht, omdat je geen andere categorie kent. Als iemand zich ineens op een bizarre, razende manier gedraagt, is hij gek. Dus aan beide kanten is er verwarring. Maar ik denk toch dat de Oosterse manier beter is. Het kan geen kwaad om een gek te vereren, je berokkent geen schade. Maar om een paramhansa in een gekkenhuis te plaatsen en hem te dwingen door medicijnen en behandelingen terug in de mind te komen is werkelijk schadelijk.

De westerse psychologie heeft nog steeds geen tweede categorie, die nodig is. Maar die categorie zal pas ontstaan wanneer de supermind wordt geaccepteerd. Vóór Sigmund Freud had ze zelfs de onbewuste mind niet geaccepteerd – alleen de bewuste mind. Duizenden jaren lang heeft het Westen geen idee van de onbewuste mind gehad.

Met Sigmund Freud werd de onbewuste mind vastgesteld. Met Jung werd de collectieve onbewuste mind gevestigd. Nu is er iemand nodig om de kosmisch onbewuste mind vast te stellen. Er is een geweldig terrein beschikbaar voor welk genie ook om dat te vestigen. Want in de Oosterse psychologie zijn ze alle drie geaccepteerd, en zijn ze al duizenden jaren geaccepteerd.

En dit is onder de bewuste mind. Boven de bewuste mind zijn er ook drie: het superbewuste, het collectief superbewuste, en het kosmisch superbewuste. Aan deze drie is men nog nooit begonnen te werken. De tweede categorie van gekte waarover ik sprak zit ergens in deze drie categorieën; zeker in het superbewuste maar misschien als het dieper groeit, kan het de collectief superbewuste staat worden. En in iemand zoals Ramakrishna is het kosmisch superbewust geworden.

Toen hij stierf had hij keelkanker, en hij kon onmogelijk nog iets eten of drinken. En zijn volgelingen zeiden keer op keer tegen hem, “Doe gewoon je ogen dicht en zeg het tegen het bestaan – het zal naar je luisteren.” Hij sloot dan de ogen, maar vergat er alles over. Na een tijdje, wanneer hij zijn ogen weer open deed ... de discipelen zaten te wachten; ze zeiden dan, “Wat is er gebeurd?” Hij zei, “Niets, want als ik mijn ogen sluit wordt alles stil. Wat verwacht je dat er zal gebeuren?”

Ze zeiden, “We hadden je gevraagd om aan het bestaan te vragen...” Uiteindelijk hebben ze zijn vrouw Sharda gedwongen: “Misschien kan alleen jij hem overhalen.”

Onwillig, met tegenzin vroeg ze het hem. Met tranen in haar ogen zei ze, “Ik wil je niet vertellen om wat dan ook te doen, want dat is inmenging, en mijn hele leven heb ik je nooit met enig woord gehinderd. Je bent zo ver boven me; daar kunnen mijn handen niet reiken. Maar omdat deze mensen in zo’n intense smart zitten, heb ik toegestemd het tegen je te zeggen, alleen deze ene keer: Sluit je ogen en vraag aan het bestaan, ‘Wat doe je me aan? Verwijder de kanker van mijn keel.’”

Hij zei, “Omdat jij nooit iets gevraagd hebt – elke vrouw vraagt van alles, welke dag ook, elke dag: in jouw hele leven heb je nooit iets gevraagd – en dit kan de laatste dag zijn, of een van de laatste dagen, ik zal het inwilligen.”

Hij sloot zijn ogen, opende zijn ogen en zei, “Sharda ik heb het gevraagd. En ik hoorde een stem die tegen me zei, ‘Ramakrishna, kun jij niet met de keel van iemand anders drinken? Kun je niet met andermans keel eten? Moet je er zo nodig een van jezelf hebben? Ben je nog steeds aan je eigen lichaam gehecht?’

En ik zei, ‘Nee’ – ik moest de waarheid wel zeggen. Dus de stem zei, ‘Van nu af aan eet je met ieders keel, drink je met ieders keel.’”

Dit is het stadium van kosmisch bewustzijn. Deze man kan gek lijken, kan zich gedragen op sommige manieren die niet met onze mind overeenkomen... en de psychologie moet een plaats voor deze mens vinden, apart van de gek die we kennen.

Dus er is een mogelijkheid van gek worden onder de mind, en ook daarmee kun je ook op drie niveaus zijn. Je kunt gek zijn, net onbewust, je kunt collectief onbewust zijn. En elke stap zul je steeds

gekker worden. Je kunt gek zijn op het niveau van de kosmisch onbewuste mind; dat is het ergste wat een mens kan overkomen. Hij zal gewoon als een steen, een rots leven. Hij heeft elk contact verloren... hij is zo ver weg, mijlenver af van bewustzijn.

De psychologie heeft geprobeerd deze mensen terug tot de mind te brengen – zonder veel succes, maar toch, als iemand slechts een stap is gevallen, kan ze hem terughalen. Vanaf de tweede stap wordt het moeilijker; en vanaf de derde stap denk ik niet dat psychologie enige manier heeft gevonden om iemand terug te halen.

Het is erg moeilijk om iemand van het superbewuste terug te halen, maar het is mogelijk. En psychologie doet dat – tenminste in het Westen -- met een paar mensen die niet gek waren in de gewone zin. Bijvoorbeeld, Vincent van Gogh werd een jaar in een gekkenhuis vastgehouden; en ik denk niet dat hij gek was, hij schilderde dingen waarvan wij niet weten hoe ze zijn. Gedurende dat ene jaar in het krankzinnigengesticht schilderde hij zijn beste werk. En dat is het bewijs dat hij misschien in een hogere staat zat dan de normale mind.

Misschien had hij het superbewuste bereikt. In dat ene jaar schilderde hij een schilderij waarop de sterren spiralen zijn. En ze lachten allemaal, "Dit is absoluut krankzinnig! Wie heeft de sterren als spiralen gezien?" En onlangs pas, een paar dagen geleden, zijn natuurkundigen op dezelfde conclusie gekomen, dat sterren spiralen zijn. Het is vanwege de afstand dat we het niet kunnen zien. Honderd jaar na Van Gogh...

Misschien was die man, toen wij dachten dat hij gek was, op een hoger niveau van bewustzijn en in staat om het een jaar eerder dan de wetenschap te zien, zonder instrumenten, met niets; gewoon met zijn zuiver bewustzijn – een visualisatie dat sterren spiralen zijn.

Er zijn andere schilderijen waarin hij vreemde dingen heeft geschilderd. Misschien dat wij langzaam te weten komen dat ze niet vreemd zijn, dat ze exact zijn zoals hij ze heeft geschilderd. In zijn hele leven... Na dit ene jaar leefde hij niet lang meer, maar hij schilderde een werk waarin de bomen hoger reikten dan de sterren. De sterren zijn gewoon op weg, maar de bomen hebben hen gepasseerd en zijn hoger. Zelfs de vrienden van de schilder lachten hem uit. "Nu zet je jezelf voor gek! Bomen die voorbij de sterren reiken?"

Van Gogh zei, "Ik weet het niet, maar als ik bij een boom zit voel ik de ambitie van de boom; het is de ambitie van de aarde om voorbij de sterren te gaan. Ik weet niet of deze bomen tegen me liegen of dat ik bedrogen word, maar dit gebeurt elke keer als ik bij een boom zit. En ik voel plotseling dat de boom tegen me zegt, 'Ik ben de aspiratie van de aarde om voorbij de sterren te gaan'"

Misschien is het gaan van de mens naar de Maan, het gaan naar Mars, ook deel van dezelfde ambitie, Dat de aarde zo ver als mogelijk wenst te gaan, om te informeren, te onderzoeken.

Van Gogh kan gek lijken, maar wat hij zegt is niet absoluut zonder zin; het heeft een zekere geloofwaardigheid in zich. Als in de mens een verlangen zit om de sterren te bereiken, dan moet er ook in de bomen een verlangen zijn om voorbij de sterren te reiken, want we maken allemaal deel uit van één leven. Bomen zijn een andere uitdrukking, wij zijn een andere uitdrukking, maar het leven is hetzelfde.

Je vraagt me, "Wat is gekte?" Gekte kan gedefinieerd worden als hetzij beneden de mind vallen of boven de mind vallen. Het vallen onder de mind is ziekte. Boven de mind is vallen is welzijn, heel zijn.